

**Освітньо-професійна програма «Народне інструментальне мистецтво»
(духові та естрадні інструменти)**

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ З МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ

Творчий конкурс із музичного інструменту проходить в один тур, де абітурієнт:

- виконує 2 різнохарактерні твори на музичному інструменті (труба, тенор, баритон, туба, кларнет, флейта, саксофон, тромбон, валторна, ударні);
- демонструє вміння визначати ритмічний малюнок (відтворити ритмічний малюнок, запропонований екзаменатором);
- відтворює голосом коротку мелодію, виконану педагогом;
- демонструє вміння проспівати окремі звуки (ступеневі ланцюжки), інтервали або акорди після програвання їх екзаменатором у гармонічному звучанні;
- виконує слуховий аналіз (визначення на слух мажорного, мінорного ладів, ступеневих ланцюжків);
- демонструє вміння володіти іншим музичним інструментом, виконує пісню (під власний супровід, без супроводу) (за бажанням).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Оцінюючи знання та вміння абітурієнтів, необхідно враховувати:

- рівень володіння музичним інструментом при виконанні 2 музичних творів, чистоту виконання, ритмічну точність, технічні можливості, дотримання засобів художньої виразності, відчуття форми та стилю;
- вміння точно відтворити ритмічний малюнок, запропонований екзаменатором та інтонаційно чисто і точно відтворити голосом коротку мелодію, проспівати окремі звуки (ступеневі ланцюжки), інтервали або акорди після програвання їх екзаменатором у гармонічному звучанні;
- вміння виконати слуховий аналіз (визначення на слух мажорного, мінорного ладів, ступеневих ланцюжків та ін.);
- вміння володіти іншим музичним інструментом або виконання пісні під власний супровід (без супроводу) (за бажанням).

Рівні	Бали	Критерії навчальних досягнень
I. Початковий	100	Абітурієнт на початковому рівні володіє музичним інструментом, демонструє слабо сформований художньо-виконавський зміст. Практичні навички відсутні (невірно визначає на слух запропонований матеріал, не може повторити за викладачем музичні звороти, ступеневі ланцюжки).
	101-109	Абітурієнт має слабо сформований рівень сприйняття музичних творів, володіє музичним інструментом на недостатньому рівні. Практичні навички не відпрацьовані (зі значними помилками інтонує запропонований матеріал, невірно визначає ритмічний малюнок).
	110-119	Абітурієнт здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти музичних творів з конкретним образно-художнім змістом. Допускає значну кількість помилок при виконанні творів, не дотримується нотного тексту, метро-ритму, штрихів, динаміки. Неусвідомлено виконує частину практичних завдань, при їх виконанні допускає суттєві помилки (в інтонуванні запропонованого мелодичного матеріалу, відтворенні ритмічного малюнку).
II. Середній	120-129	Абітурієнт виконує музичні твори, але допускає помилки та неточності, повторюється, зупиняється, не розуміє художньо-образної специфіки творів. Інтонаційно нечітко, з помилками виконує запропоновані інтонаційні та ритмічні вправи. Нездатний самостійно аналізувати та виправляти помилки.
	130-139	Абітурієнт володіє музичним інструментом, але не має достатньої виразності та музикальності у виконанні музичних творів, при грі допускає помилки та неточності. Виконує практичні завдання за зразками, але не уміє самостійно аналізувати та виправляти помилки. В інтонаційних та ритмічних завданнях припускається на 50% помилок.
	140-149	Абітурієнт виконує музичні твори, використовуючи різні елементи виразності, але недостатньо емоційний та має недостатньо розвинене художнє мислення; здатний виконувати практичні завдання за зразками, але не уміє самостійно аналізувати та виправляти помилки, виконує практичні завдання без достатнього розуміння. На 50% припускається помилок в інтонаційних та ритмічних вправах, визначенні на слух.

III. Достатній	150-159	Абітурієнт має виконавську базу. На достатньому рівні володіє музичним інструментом. У процесі виконання музичних творів не досить переконливо виявляє елементи художнього мислення, допускає ряд неточностей при виконанні творів. Уміє виконувати практичні завдання, допускає незначні технічні помилки (в слуховому аналізі, в інтонаційних та ритмічних завданнях).
	160-169	Абітурієнт демонструє володіння музичним інструментом. Розуміє зміст твору, але допускає окремі неточності при виконанні творів. Інтонаційно чітко із незначними помилками інтонує запропонований мелодичний матеріал та вірно виконує ритмічні вправи. Практичні роботи вказують на наявність у абітурієнта достатнього рівня образного мислення.
	170-179	Абітурієнт володіє музичним інструментом. При виконанні музичних творів демонструє виразність, розуміє художньо-образний зміст творів, але допускає незначні неточності. Демонструє достатній рівень виконання інтонаційних та ритмічних вправ, має розвинуте творче уявлення. Практичні роботи вказують на наявність у нього належного рівня образного мислення.
IV. Високий	180-189	Абітурієнт добре володіє музичним інструментом. У процесі виконання музичних творів демонструє виразність, але при виконанні більш складних технічних елементів твору йому не вистачає навичок. Демонструє високий рівень виконання інтонаційних та ритмічних вправ. Продемонстровані абітурієнтом практичні навички вказують на наявність у нього високого рівня образного мислення.
	190-199	Абітурієнт демонструє високий рівень технічної підготовки на музичному інструменті, виявляє певні артистичні здібності. При виконанні музичних творів дотримується чистоти та виразності виконання. Абітурієнт демонструє високий рівень виконання інтонаційних та ритмічних вправ, слухового аналізу. Продемонстровані абітурієнтом практичні навички вказують на наявність у нього високого рівня образного мислення.
	200	Абітурієнт демонструє яскраве виконання творів на музичному інструменті з відчуттям форми та стилю, бездоганною технікою, яскравою інтерпретацією, має артистичні здібності. Інтонаційно чітко виконує вправи, запропоновані для слухового аналізу; без помилок виконує ритмічні та інтонаційні вправи. Продемонстровані абітурієнтом практичні навички вказують на наявність у нього високого рівня образного та індивідуального мислення

ЗАВДАННЯ

- виконання 2 різнохарактерних творів на музичному інструменті (труба, тенор, баритон, туба, кларнет, флейта, саксофон, тромбон, валторна, ударні);
- визначення ритмічного малюнку (відтворення ритмічного малюнку, запропонованого екзаменатором);
- відтворення голосом короткої мелодії, виконаної педагогом; окремих звуків (ступеневі ланцюжки), інтервалів або акордів після програвання їх екзаменатором у гармонічному звучанні;
- слуховий аналіз (визначення на слух мажорного, мінорного ладів, ступеневих ланцюжків);
- виконання твору на іншому музичному інструменті або виконання пісні під власний супровід (без супроводу) (за бажанням).

Орієнтовний репертуар

Флейта

1. Л. Бетховен. Алегрето.
2. В. Моцарт. Арія з опери «Дон-Жуан».
3. П. Чайковський. Русская песня.
4. П. Чайковський. Шарманщик поет.
5. М. Глінка. Соловушка.
6. М. Лисенко. Колискова.
7. Р. Шуман. Маленький романс.
8. Д. Кабалевський. Маленька полька.

Рекомендована література

1. Должиков Ю. Хрестоматія для флейти. – М., 1984
2. Касабян Г. Школа для флейти. – М.: Музика, 1985.
3. Платонов М. Техніка гри на флейті. – М.: Музгиз, 1939.
4. Платонов М. Школа на флейті. – М.: Музика, 1983.
5. Цибін В. Основи техніки гри на флейті.– М.: Музика, 1983.

Кларнет

1. Д. Бортянський. Колискова.
2. Д. Кабалевський. Маленька полька.
3. М. Лисенко. Пісня лисички з опери «Коза-дереза»
4. С. Луканюк. Казка.
5. В. Моцарт. Алегрето.
6. Татарська пісня. Гармонізація О. Гречанінова.
7. Українська народна пісня «Ой на горі, на горі». Обробка Б. Лятошинського.
8. А. Філіпенко. По малину в сад підем.
9. Б. Фліс. Колискова.
10. П. Чайковський. Солодка мрія.

Рекомендована література

1. Благодатов Г. Кларнет. – М.: Музика, 1965.
2. Гетман В. Азбука кларнетиста. – М.: Сов. композитор, 1987.
3. Гурфінкель В. Школа гри на кларнеті. – К.: Мистецтво, 1955.
4. Діков Б. Методика навчання гри на кларнеті. – М.: Музика, 1983.
5. Діков Б. Школа гри на кларнете. – М.: Сов. Композитор, 1975.
6. Кох Е. Школа гри на кларнеті. – Лейпціг, 1989.
7. Розанов С. Школа гри на кларнеті. – М.: Музгиз, 1963.
8. Тимоха М. Початкова школа гри на кларнеті. – К.: Мистецтво, 1973.

Саксофон

1. Й.С. Бах. Волинка.
2. Дж. Гершвін. Колискова Клари з опери «Поргі і Біс».
3. М. Глінка. Жайворонки.
4. А. Рубінштейн. Мелодія.
5. Українська народна пісня «Журавель».
6. Л. Бетховен. Два екозеси.
7. М. Глінка. Північна зірка.
8. М. Лисенко. Колискова.
9. С. Луканюк. Полька.

Рекомендована література

1. Михайлов Л. Школа гри на саксофоні. – М.: Музика, 1975.
2. Прорвич Б. Основи техніки гри на саксофоні. – М.: Музика, 1977.
3. Ривчун А. Школа гри на саксофоні. – М.: Сов. композитор, 1969.
4. Хежда Т. Школа гри на саксофоні. Угорщина.
5. Шапошнікова М. Хрестоматія для саксофона. – М.: Музика, 1987.

Валторна

1. Г. Телеман. П'еса.
2. Білоруська народна пісня «Колискова».
3. А. Комаровський. Маленький вальс.
4. Чеська народна пісня «Син мій, синочок».
5. Д. Кабалевський. Маленька полька.
6. Ж. Люлі. Пісенька.
7. А. Комаровський. Пісенька.
8. Д. Флісс. Колискова.
9. В. Калінніков. Журавель.
10. Д. Шостакович. Колискова.
11. Д. Шостакович. Вальс.

Рекомендована література

1. Буяновський В. Валторна. – М.: Музика, 1971.
2. Полех В. Школа гри на валторні. – М.: Музика, 1986.
3. Солодуєв В. Школа гри на валторні. – М.: Музика, 1969.
4. Усов В. Питання теорії і практики гри на валторні. – М.: Музгиз, 1965.
5. Шоллар. Школа гри на валторні. – М.: Музика, 1965.
6. Янкелевич А. Школа гри на валторні. – М.: Музика, 1970.

Тромбон

1. Українська народна пісня «Ой, єсть в лісі калина».
2. Українська народна пісня «Взяв би я бандуру».
3. Українська народна пісня «Реве та стогне Дніпр широкий».
4. С. Майкопар. Анданте.
5. С. Гулак-Артемівський «Місяцю ясний». З опери «Запорожець за Дунаєм».
6. Л. Бетховен. Чудова квітка.
7. Українська народна пісня «Ой на горі та й женці жнуть».
8. Л. Бетховен. Похідна. Похідна пісня.
9. В. Заремба. Дивлюсь я на небо.

Рекомендована література:

1. Блажевич В. Школа гри на тромбоні. – М.: Музика, 1984.
2. Григор'єв Б., Востряков М. Початкова школа гри на тромбоні. – М.: Музика, 1987.
3. Манжора Б. Методика навчання гри на тромбоні. – К., 1976.
4. Сумеркін В. Методика навчання гри на тромбоні. – М., Музика, 1976.
5. Сумеркін В. Тромбон. – М.: Музика, 1980.

Труба, корнет, тенор, баритон

1. Українська народна пісня «Ой джигуне, джигуне».
2. О. Владимиров. Прелюдія.
3. І. Шамо. Метелиця.
4. Ю. Шкуратовський. Весела гра.
5. Б. Барток. Пісня.
6. Російська народна пісня «Эй, ухнем».
7. Д. Кабалевський. Народний танець.
8. Л. Бетховен. Похідна пісня.
9. П. Чайковський. Старовинна французька пісня.
10. В. Щолоков. Казка.
11. Б. Барток. Скік-поскік.
12. Українська народна пісня «Реве та стогне Дніпр широкий».
13. В. Щолоков. Казка.
14. Д. Шостакович. Хороший день.

Рекомендована література

1. Арбан Ж. Школа гри на трубі. – М.: Музика, 1990.
2. Баласанян С. Школа гри на трубі. – М.: Музика, 1972.
3. Докшіцер Т. Про штрихи при грі на трубі. – М.: Мелодія, 1967.
4. Кобець І. Початкова школа гри на трубі, корнеті, альті, тенорі, баритоні. – К.: Мистецтво, 1963.
5. Митронов О. Школа гри на трубі. – М.: Музика, 1986.
6. Орвід Г. Школа для труби (або корнета). – М.: Музгиз, 1940.
7. Пулатов В. Школа гри на трубі. – Ташкент, 1979.
8. Табаков М. Прогресивна школа навчання гри на трубі. – М.: Музика, 1985.
9. Усов Ю. Школа гри на трубі. – М.: Музика, 1985.
10. Хачатурян М. Посібник для труби. – Єреван, 1970.

11. Чумов Л. Школа початкового навчання на трубі. – М.: Музика, 1979.
12. Арбан Ж. Школа гри на трубі. – М.: Музика, 1990.
13. Баласанян С. Школа гри на трубі. – М.: Музика, 1972.
14. Волоцкой П. Школа гри на альті мі-бемоль. – М.: ВДФ при МДК, 1961.
15. Докшіцер Т. Про штрихи при гри на трубі. – М.: Мелодія, 1967.
16. Кобець І. Початкова школа гри на трубі, корнеті, альті, тенорі, баритоні. – К.: Мистецтво, 1963.
17. Митронов О. Школа гри на трубі. – М.: Музика, 1986.
18. Орвід Г. Школа для труби (або корнета). – М.: Музгиз, 1940.
19. Пулатов В. Школа гри на трубі. – Ташкент, 1979.
20. Сердакян А. Школа гри на баритоні (тенорі). – М.: ВДФ при МДК, 1961.
21. Табаков М. Прогресивна школа навчання гри на трубі. – М.: Музика, 1985.
22. Усов Ю. Школа гри на трубі. – М.: Музика, 1985.
23. Хачатурян М. Посібник для труби. – Єреван, 1970.
24. Чумов Л. Школа початкового навчання на трубі. – М.: Музика, 1979.

Туба

1. В. Моцарт. Алегрето.
2. В. Моцарт. Пастораль.
3. Українська народна пісня «Лисичка».
4. Українська народна пісня «Журавель».
5. Ж. Люллі. Пісня.
6. Українська народна пісня «Реве та стогне Дніпр широкий».
7. Українська народна пісня «Взяв би я бандуру».
8. С. Майнакар. Анданте.
9. А. Гедіке. Плясова.

Рекомендована література

1. Блажевич В. Школа гри на тубі. – М.: Музика, 1986.
2. Григор'єв Б. Школа гри на тубі. – М.: Музика, 1987.
3. Лебедев О. Школа гри на тубі. – М.: Музика, 1984.
4. Яр Южек. Школа гри на тубі. – М.: Музика, 1989.

Ударні інструменти

1. Музичний слух:
 - виконання абітурієнтом будь якої відомої пісні під акомпанемент або capella;
 - спів окремих звуків.
2. Гармонічний слух: визначення абітурієнтом одного, двох, трьох звуків, що програються на фортепіано.
3. Техніка рук: одиничні, подвійні, потрійні, по чотири удари кожною рукою в даному темпі.
4. Виконання простих одно-, двотактових ритмічних малюнків однією чи двома руками в будь якому темпі, запропонованих екзаменатором.
5. Музичне мислення: екзаменатор виконує коротку фразу з відомої пісні, абітурієнт перекладає ці слова в ритмічний малюнок.

Рекомендована література

1. Єгорова Т., Штейман В. Хрестоматія для ксилофона і малого барабана. – М.: Музика, 1973.
2. Зіневич В., Борін Б. Курс гри на ударних інструментах. – Л.: Музика, 1979.
3. Кізант Г. Техніка гри на ударних інструментах. – К.: Муз. Україна, 1986.
4. Космага Р. Нова методика гри на малому барабані. – Польща.
5. Кузьмін Ю. Школа гри на ударних інструментах. – М.: ВДФ при МДК.
6. Купінський К. Школа гри на ударних інструментах. – М.: 1971.
7. Макієвський С. Техніка гри на ударній установці. – К.: Муз. Україна, 1991.
8. Осадчих В. Етюди для малого барабана. – Л.: Музика, 1988.
9. Резевський З. Школа гри на ударних інструментах. – Рига, 1969.